

EUROOPA
KOMISJON

EUROOPA LIIDU VÄLISASJADE
JA JULGEOLEKUPOLIITIKA
KÕRGE ESINDAJA

Brüssel, 11.12.2013
JOIN(2013) 30 final

ÜHISTEATIS EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE

ELi terviklik lähenemisviis väliskonfliktidele ja -kriisidele

ÜHISTEATIS EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE

ELi terviklik lähenemisviis väliskonfliktidele ja -kriisidele

I. Tervikliku lähenemisviisi vajadus

Lissaboni lepingus on sätestatud Euroopa Liidu välistegevuse põhimõtted, sihid ja eesmärgid ning sealsamas on kutsutud üles säilitama nende eesmärkide saavutamisel järjepidevust liidu välistegevuse eri valdkondade vahel ja samuti välistegevuse ja liidu muude tegevuspõhimõtete vahel. Pärast Lissaboni lepingu jõustumist ja sellega loodud uut institutsioonilist raamistikku, mis hõlmab ka liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja (kes on ka komisjoni asepresident) ametikoha loomist ja Euroopa välisteenistuse (EEAS) asutamist, on ELil nii suuremad eeldused kui ka teotahe muuta oma välistegevus järjepidevamaks, tõhusamaks ja strateegilisemaks, kasutades selleks kõiki kättesaadavaid ressursse ja rahalisi vahendeid.

Tervikliku lähenemisviisi idee ei ole iseenesest uus. Seda on viimastel aastatel ELi tegevuse organiseerimise põhimõttena edukalt kohaldatud juba mitmel juhul, näiteks Aafrika Sarve, Saheli ja Ida-Aafrika järvede piirkonnas. Kuid tervikliku lähenemisviisi rakendamist reguleerivad ideed ja põhimõtted peavad alles saama ELi välistegevuse süstemaatilisteks juhtmõteteks igas valdkonnas, eriti aga konfliktide ärahoidmise ja kriiside lahendamise puhul.

Käesolevas ühisteatises esitatakse hulk konkreetseid samme, mida EL kollektiivselt astub selle suunas, et muuta välissuhete poliitika ja välistegevus terviklikumaks. Käesoleva ühisteatisega esitavad välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ja komisjon ühise seisukoha ELi tervikliku lähenemisviisi kohta väliskonfliktidele ja kriisidele ning kohustuvad seda ELi välispoliitikas ja välistegevuses täiel määral rakendama. Eelnimetatud ühine seisukoht hõlmab kõiki konflikti või muu väliskriisi etappe, nagu varajane hoiatamine ja valmisolek, konfliktide ennetamine, kriisile reageerimine ja selle ohjamine kiire taastumise, stabiliseerumise ja rahu kindlustamise saavutamiseks, et suunata riigid tagasi pikaajalise ja säästva arengu tee.

ELi jaoks on liiduväliste konfliktide, kriiside ja muude turvariskide ennetamine, valmisolek nendeks, nendega toimetulek ja nendest taastumine elulise tähtsusega. See on alaline ülesanne

ja vastutus, mida on juba tunnustatud Euroopa julgeolekustrateegias ja Euroopa Liidu sisejulgeoleku strateegias. Lisaks ELi laialdaselt tunnustatud rollile rahu ja stabiilsuse tagajana naabruses ja mujal maailmas teenib selline tegevus ELi laiemaid huvisid. Liidu käsutuses on nende ülesannetega toimetulekuks lai valik strateegiaid ja vahendeid, mis hõlmavad diplomaatia, turvalisuse, kaitse, finants-, kaubanduse, arengukoostöö ja humanitaarabi valdkonda. Euroopa Liit on maailma suurim kaubandusblokk ja maailma suurim ametliku arengu- ja humanitaarabi andja.

Terviklikkus ei tähenda mitte ainult ELi vahendite ühist haldamist, vaid ka ELi tasandi osalejate ja liikmesriikide jagatud vastutust. ELi käsutuses on ainulaadne 139 riigis asuvate delegatsioonide võrgustik ja Euroopa välisteenistuse ja Euroopa Liidu eriesindajate diplomaatiline oskusteave ning võimalus tegutseda ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika missioonide ja operatsioonide kaudu. Ühine ja strateegiline koostöö Euroopa Komisjoni ja 28 liikmesriigiga annab ELile võimaluse kõiki neid vahendeid koondades oma põhihuvisid ja -väärtusi paremini kindlaks määrata ja kaitsta, edendada oma peamisi poliitilisi eesmäärke ja ennetada kriise või aidata kaasa olukorra stabiliseerimisele. Sellise tegevuse kaudu aitab EL konfliktiohus inimeste elujärge parandada ning ennetada või leevendada muu maailma ebakindluse ja konfliktide negatiivset mõju ELile, selle kodanikele ja sisejulgeolekule. EL on oma välissuhetes tugevam, ühtsem, silmapaistvam ja tõhusam, kui kõik ELi institutsioonid ja liikmesriigid töötavad koos ühise strateegilise analüüsi ja tulevikuplaani alusel. Selles väljendubki tervikliku lähenemisviisi olemus.

Üleilmsete probleemide arv on tõusuteel ja need muutuvad üha keerukamaks (kliimamuutuste ja loodusvarade seisundi halvenemise mõjud, demograafiline surve ja rändevood, ebaseaduslik kauplemine, energiajulgeolek, looduskatastroofid, küberjulgeolek, meresõiduturvalisus, piirkondlikud konfliktid, radikaliseerumine ja terrorism jne) ning majanduslikud ja finantsressursid on jätkuvalt surve all. Seetõttu on vajadus tervikliku lähenemisviisi järele, mis kasutaks optimaalselt ära kõiki sobivaid vahendeid, olgu need siis sise- või välispoliitika vallast, praegu suurem kui kunagi varem.

Säästev areng ja vaesuse kaotamine nõuavad rahu ja turvalisust ning õige on ka vastupidine väide: ebakindlate või konfliktidest mõjutatud riikide mahajäämus aastatuhande arengueesmärkide saavutamisel on endiselt kõige suurem. Seos turvalisuse ja arengu vahel on seetõttu ELi tervikliku lähenemisviisi rakendamisel olulisim aluspõhimõte. Muud olulised

põhimõtted toetavad seda lähenemisviisi. Esiteks, meie reageerimine kriisidele peab arvestama kohalikke olusid ja rajanema reaalsusel ning tegelikel ettetulevatel olukordadel – valmis tegevuskavasid ja lahendusi pole olemas. Teiseks, ELi terviklik lähenemisviis on ühine ja jagatud vastutus, mida jagavad kõik ELi osapooled nii Brüsselis, liikmesriikides kui ka kolmandates riikides. Edu eeltingimuseks on ühine poliitiline tahe, läbipaistvus, usaldus ja liikmesriikide aktiivne osalemine. Terviklik lähenemisviis rajaneb ELi institutsioonide ja talituste ning liikmesriikide eri pädevuste ja loodava lisandväärtuse täielikul tunnustamisel, nagu sätestatud aluslepingutes:

- humanitaarabi osutatakse vastavalt konkreetsetele töömeetoditele, austades inimlikkuse, neutraalsuse, erapooletuse ja sõltumatuse põhimõtteid. Seda tehakse üksnes mõjutatud elanikkonna vajaduste alusel ning kooskõlas Euroopa konsensusega humanitaarabi valdkonnas;
- arenguabi osutamisel tegutsevad EL ja selle liikmesriigid kooskõlas 2005. aasta Euroopa arengukonsensuses ja 2012. aasta muutuste kavas ettenähtud arengupoliitikaga ning Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni (OECD) arenguabi komitee suunistega;
- ELi liikmesriigid teostavad ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika missioonide ja operatsioonide poliitilist kontrolli ja strateegilist juhtimist poliitika- ja julgeolekukomitee (PJK) kaudu.

II. Edasine areng konfliktide või kriisisituatsioonide puhul rakendatava tervikliku lähenemisviisi suunas

Järgmised meetmed suurendavad ELi välispoliitika ja konfliktide või kriisisituatsioonide puhul võetavate meetmete ühtsust ja tõhusust.

1. Ühisanalüüsi väljatöötamine

Ühtne poliitiline strateegia konfliktide ärahoidmiseks, nendeks valmisolekuks ja nendele reageerimiseks algab sellest, et kõik asjaosalised jagavad ühist seisukohta olukorra või probleemi olemusest. Ühisanalüüsiga tuleks esitada ELi seisukoht võimaliku konflikti või kriisi põhjuste kohta, teha kindlaks olulised isikud ja kaasatud rühmitused, vaadata läbi olukorra dünaamika ja hinnata tegevuse või mittetegutsemise võimalikke riske. Kindlaks tuleb määrata ka ELi huvid ja eesmärgid ning meie võimalik panus rahu, turvalisuse, arengu, inimõiguste ja õigusriigi tagamisse, võttes arvesse olemasolevaid ELi vahendeid ja tegevust kõnealuses riigis või piirkonnas. Et ühisanalüüsi veelgi täiustada, tuleks edendada järgmisi valdkondi.

Meetmed

- Parandada kombineeritud olukorradeadlikkust ja analüüsivõimet eelkõige ELi eri institutsioonide ja talituste, nagu Euroopa hädaolukordadele reageerimise keskuse ja ELi vaatluskeskuse sihtotstarbeliste vahendite parema omavahelise koordineerimise kaudu. Lihtsustada ELi institutsioonide juurdepääsu teabele ja luureteabele, sealhulgas liikmesriikidest pärinevale teabele, et ennetada kriise, olla nendeks valmis, neid leevendada ja kiirendada kriisisituatsioonidele reageerimist.
- Tugevdada varast, ennetavat, läbipaistvat ja regulaarset infovahetust, koordineerimist ja meeskonnatööd nii ELi Brüsseli peakorteris kui ka kohapeal tegutsevate vastutavate osalejate vahel (sealhulgas ELi delegatsioonid, ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika missioonid ja operatsioonid, liikmesriigid ja ELi eriesindajad, vajaduse korral ELi ametid).
- Arendada edasi ja süstemaatiliselt rakendada ühist metoodikat konfliktide ja kriiside analüüsimiseks, kasutades selleks kogu asjaomast ja kättesaadavat, kaasa arvatud liikmesriikide oskusteavet ja analüüsi ning pidades silmas nii kohapealseid kui ka peakorteri seisukohti arengu, humanitaarabi, strateegia, julgeoleku ja kaitse valdkonnas.

- Teha nimetatud analüüside põhjal järeldusi, valmistada järjepidevalt ette ettepanekuid ja valikuid aruteludeks liikmesriikidega asjaomastes nõukogu organites, sealhulgas poliitika- ja julgeolekukomitees. Kui kavandatakse ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika meetmeid, järgitakse tavaliselt kriisi suhtes rakendatavat lähenemisviisi käsitlevat poliitilist raamistikku, milles teadvustatakse probleemi olemus, selgitatakse huvidele, väärtustele, eesmärkidele ja volitustele tuginedes, miks EL peaks tegutsema, ja määratakse kindlaks kättesaadavad ja kõige sobivamad vahendid.

2. Ühise strateegilise visiooni väljaarendamine

Ühisanalüüsi tulemuste baasil peaks EL võimaluse korral töötama koos institutsioonide ja liikmesriikidega, et arendada välja ühine ja ühtne strateegiline visioon konflikti või kriisisituatsiooni tarbeks ning ELi edasise tegevuse jaoks kõigis poliitikavaldkondades. See peaks määrama ELi tegevuse üldise suuna.

Meetmed

- ELi strateegiline visioon riigi või piirkonna kohta tuleks võimalusel sätestada ELi üldises strateegiadokumendis. Hiljutised näited selliste strateegiadokumentide kohta on Aafrika Sarve strateegiline raamistik ja Saheli julgeolekut ja arengut käsitlev ELi strateegia ning ELi kavandatava Ida-Aafrika järvede piirkonna strateegia põhielemendid.
- Ühistes raamdokumentides¹ tuleks vastavalt vajadusele sätestada ELi ja liikmesriikide eesmärgid ja prioriteedid konkreetsete riikide jaoks.

3. Keskendumine konfliktide ärahoidmisele

Kui vähegi võimalik, peaks EL püüdma konflikte ära hoida enne kriisi tekkimist või vägivalla puhkemist – see on kogu ELi diplomaatilise tegevuse püsiv ja oluline peaeesmärk. Pikemas perspektiivis on konfliktide ärahoidmine tunduvalt odavam kui toimetulek juba puhkenud konfliktidega. Konfliktide ärahoidmine aitab kaasa rahu, turvalisuse ja säästva arengu tagamisele. See päästab inimeste elusid ja vähendab nende kannatusi, hoiab ära kodude,

¹ Kõrge esindaja ja komisjoni ühisteatis „Globaalne Euroopa: uus lähenemisviisi ELi välistegevuse rahastamisele” (KOM (2011) 865 (lõplik).

ettevõtete, taristu ja majanduse hävimise ning lihtsustab konflikti põhjuseks olevate pingete ja eriarvamuste lahendamist ja vägivaldset radikaliseerumist ja terrorismi soodustavate tingimuste kõrvaldamist. Konfliktide ärahoidmine aitab kaasa ka ELi huvide kaitsmisele ja hoiab ära negatiivsed tagajärjed ELi turvalisusele ja heaolule.

Meetmed

- Varajane hoiatamine / varajane tegutsemine: uute ja olemasolevate ELi varajase hoiatamise süsteemide,² sealhulgas liikmesriikide süsteemide kasutamine tekkivate konfliktide ja kriisiriskide tuvastamiseks ja võimalike leevendavate meetmete kindlakstegemiseks.
- Koostöö ELi institutsioonide ja liikmesriikidega, et konflikti ja kriisiriski analüüside põhjal välja töötada spetsiifilised konflikti ärahoidmise meetmed, kasutades ära varasemate konfliktide ja kriiside käigus omandatud kogemusi.

4. ELi tugevate külgede ja pädevuste kasutamine

Et ELi poliitilised lahendused konfliktidele ja kriisidele oleksid tõhusad ja ennetavad, tuleks ära kasutada ELi institutsioonide ja liikmesriikide tugevaid külgi, pädevusi ja suhteid, toetades sealjuures ühist visiooni ja ühiseid eesmärke.

Meetmed

- Kasutada Euroopa välisteenistuse ja komisjoni talituste juhivat kriisiplatvormi mehhanismi süstemaatilisemalt, et hõlbustada koordineerimist, jagada teavet ja aidata kaasa kättesaadavate ELi vahendite nõuetekohasele valimisele ja arukale järjestamisele. Eelnimetatud mehhanism tõestas oma väärtust araabia kevade käigus ja ELi reageerimisel Aafrika Sarve sündmustele.
- Tagada, et kõik asjaomased ELi osapooled on konflikti igas faasis informeeritud ning kaasatud konflikti ja kriisisituatsiooni analüüsi ja hindamisse, kuna laiaulatuslik osalemine

² Nende hulka kuulub ka Euroopa välisteenistuse varajase konfliktihoiatuse süsteem, mis on praegu katsetusfaasis.

ja tegevus põhineb ühisel ettevalmistustööl. Euroopa välisteenistus teavitab ja koondab sellise analüütilise ja ettevalmistava töö jaoks regulaarselt muid talitusi.

- Tugevdada veelgi operatiivkoostööd ELi hädaolukordadele reageerimise üksuste vahel, kasutades ära nende täiendavat oskusteavet. Selle saavutamiseks valmistatakse ette vastastikuse mõistmise memorandumit Euroopa välisteenistuse ja komisjoni talituste vahel.
- Kasutada maksimaalselt ELi delegatsioone, et kindlustada kohapeal ühtsus ELi ja liikmesriikide meetmete vahel.
- Suurendada ELi delegatsioonide pädevust, et aidata kaasa konflikti riskianalüüsi teostamisele. Selgitada välja sobivad vahendid konfliktide ja kriisidega toimetulekuks täiendava personali või muude ekspertide võimaliku kiire ajutise lähetamise abil, kasutades ära olemasolevaid ELi ressursse Brüsseli peakorteris või piirkonnas ja liikmesriikide ressursse.
- Arendada välja menetlused ja pädevused ühiste (Euroopa välisteenistus, komisjoni talitused, liikmesriigid) välimissioonide kiireks lähetamiseks konflikti- või kriisikolletesse,³ kui selleks peaks vajadus tekkima.

5. Pikaajaline kohustus

„20-l kõige kiiremini reforme rakendaval riigil kulus keskmiselt 17 aastat, et vähendada sõjanduse osakaalu poliitikas, ja 41 aastat, et reformida õigusriigi põhimõtteid arenguks vajaliku minimaalse tasemeni.”

Maailma arenguaruanne (2011)

Pikaajaline panus rahu ja riigi ülesehitamisse ning pikaajalisse säästvasse arengusse on vajalik konflikti põhjustega võitlemiseks ja rahumeelse stabiilse ühiskonna ülesehitamiseks. Rahu ja säästva arengu üldised eesmärgid peavad olema kesksel kohal alates hetkest, mil EL alustab kriisile reageerimist. Samuti peab ELil olema pikaajaline visioon oma lühiajaliste kohustuste ja meetmete jaoks.

³ Selliseid meetmeid rahastatakse asjaomaste talituste/peadirektoraatide olemasolevate haldus- ja tegevusassigneeringute piires, võttes arvesse kasutatavate välistegevuse vahendite kohaldamisala ja eesmärgi.

Näiteks ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika kriisiohjevahendid ja stabiliseerimise rahastamisvahendi kriisidele reageerimise meetmed teenivad peamiselt lühiajalisi eesmärke, samal ajal kui arengu rahastamisvahend on oma olemuselt suunatud pikaajaliste eesmärkide saavutamisele. Ehkki eesmärgid ja otsustamismenetlused on erinevad, tuleks suurema mõju ja paremate tulemuste saavutamiseks kindlustada loomulik koosmõju ja vastastikune täiendavus asjaomaste sidusrühmade vahel toimuva varase kaasava ja elava dialoogi kaudu. EL võib ühiste eesmärkide saavutamiseks sidusal viisil kasutada eri vahendeid nende kohaldamisala ja asjaomase otsustusprotsessi raames.

Meetmed

- Luua ELi sidusrühmade vahel toimuva dialoogi kaudu pikaajaliste ja lühiajaliste eesmärkide koordineerimise süsteemid, sealhulgas kohapeal.
- Tugevdada Euroopa pädevuste ja oskusteabe koondamise ja jagamise mehhanisme (näiteks ekspertide reserv ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika missioonide tarbeks).
- Koordineerida ja võimalusel kombineerida kõigi ELi vahendite (näiteks poliitiline dialoog, konfliktide ärahoidmine, lepitamine, arenguabi kavandamine ja ühine kavandamine, ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika missioonid ja operatsioonid, konfliktide ärahoidmine ja stabiliseerimine stabiliseerimise rahastamisvahendi raames, desarmeerimise, demobiliseerimise ja taasintegreerimise toetamine, toetus õiguse ja turvalisuse sektori reformimise protsessile jne) kasutamist, et stabiliseerimisfaasis ja pärast seda ning konfliktiriskide puhul paindlikult ja tõhusalt reageerida. Kavandades abi andmist ebakindlates või konfliktidest mõjutatud riikides, tuleks algusest peale kaasata konfliktianalüüs ja tagada ümberprogrammeerimiseks vajalik paindlikkus, et vajaduse korral reageerida uutele sündmustele kohapeal.
- Võtta liikmesriikide ja välisosalejatega kokku saadud kogemused, sealhulgas ELi institutsioonides saadud kogemused, ning arvestada neid tervikliku lähenemisviisi kõigis faasides alates varajasest hoiatamisest kuni kriiside ärahoidmise, koolituste ja õppusteni.

6. Tegevuspõhimõtete ühendamine sise- ja välistegevusega

ELi sisepoliitika ja -tegevus võib konflikti- ja kriisisituatsioonides avaldada olulist välismõju. Samuti võivad välistegevus ja -poliitika mõjutada ELi sisedünaamikat. Näiteks ELi meretranspordipoliitika Punasel merel ja India ookeanil on lahutamatu seotud olukorraga

Somaalias ja Aafrika Sarve piirkonnas. Sarnast mõju võivad muudes situatsioonides avaldada näiteks kalandus või energiapoliitika. Samuti avaldab väljaspool Euroopa piire puhkenud vägivaldsest konfliktist tulenev organiseeritud kuritegevus, terrorism või massiline ränne otsest mõju ELi, selle liikmesriikide ja kodanike turvalisusele, stabiilsusele ja huvidele.

Terroristlikud ühendused püüavad konfliktides kannatanud või ebakindlaid riike ära kasutada. Elukõige halvasti hallatud piirkonnad võivad muutuda terroristide värbamise kasvulavaks. Näiteks ametlikult Al Qaeda ja ühinenud Al-Shabaabi tegevus on muutnud olukorra Somaalias ebastabiilseks ja pärssinud oluliselt piirkondlikku arengut. Terroristlike ühenduste tegevus võib terrorismiohu ka ELis reaalsuseks muuta.

Tihe koostöö, eriti kõrge esindaja ja komisjoni vahel, on oluline ka erinevate üleilmsete probleemide puhul, kus ELi sisepoliitika välisaspektidel on kasvav välis- ja julgeolekupoliitiline mõõde. Siia kuuluvad sellised valdkonnad nagu energiajulgeolek, keskkonnakaitse ja kliimamuutused, rändeküsimused, terrorismivastane võitlus, võitlus vägivaldse äärmusluse ja organiseeritud kuritegevusega ning maailmamajanduse juhtimine.

„Kliimamuutused on määrava tähtsusega üleilmne probleem, mis juhul, kui sellega kiiresti ei tegeleta, ohustab lisaks keskkonnale maailma majanduslikku heaolu ja arengut ning stabiilsust ja julgeolekut üldisemalt. Üleminek ohutule ja säästvale vähese CO₂-heitelise majandusele ja ühiskonnale ning kliimamuutustele vastupanuvõimelised ja ressursitõhusad majanduskasvu suundumused kogu maailmas on ülima tähtsusega. Selleks et käsitleda muutuvast kliimast tulenevaid ohte (mis omakorda tekitavad juurde uusi riske), sealhulgas võimalike konfliktide ja ebastabiilsuse ohtu, mis on seotud toidu, vee ja energiaallikate kindla kättesaadavusega, tuleb maailma ja ELi tasandil võtta tõhusaid välispoliitilisi meetmeid, nagu on tõdetud Euroopa julgeolekustrateegias.”

Nõukogu järeldused kliimamuutuste diplomaatia kohta, juuni 2013.

Hiljutine läbimurre ELi vahendatud Belgradi–Priština dialoogis näitas, et väljavaade liituda Euroopa Liiduga, mida täiendab aktiivne diplomaatiline tegevus, on konfliktide ärahoidmise ja pikaajalise stabiliseerimise seisukohast jätkuvalt väga oluline.

Meetmed

- Kõrge esindaja / asepresident kindlustab tihedas koostöös Euroopa Komisjoni presidendiga strateegilise ja tegevusliku ühtsuse välissuhete poliitikas ja strateegias, kaasa arvatud seoses sisepoliitika välismõjudega.

- Kasutatakse paremini ära ELi käsutuses olevaid diplomaatilisi ja välissuhete alaseid vahendeid ning seeläbi kaitstakse ELi sisepoliitika ja üleilmsete probleemidega seotud huvisid.
- Selgitatakse välja strateegiad ja vahendid, millel on nii sise- kui ka välispoliitiline ulatus, ja kasvatatakse sellealast teadlikkust. Tuuakse esile nii sise- kui ka välispoliitilise suuna potentsiaal.
- Kui see on võimalik ja asjakohane, peaks sisepoliitika olema analüütilise kriisiraamistiku, strateegilise mõtlemise ja välistegevuse strateegiadokumentide osa.

7. ELi delegatsioonide parem kasutamine

ELi delegatsioonid ja eriti delegatsiooni juht kehastavad ELi kohalolekut kolmandates riikides ja peaks sellel tasandil etendama olulist osa ELi dialoogi pidamises, tegevuse ja toetuse täideviimises ja nende koordineerimises.

Meetmed

- Kasutada täiel määral ära delegatsiooni juhi rolli, et ühendada kohapeal ELi ja liikmesriikide jõud kogu asjakohase tegevuse ulatuses, mis hõlmab poliitilist dialoogi, arengukoostööd ja ühist kavandamist, panust julgeolekualastesse strateegiatesse, kohalikku koostööd ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika missioonide ja operatsioonidega, vajaduse korral konsulaarkaitset jne.
- Delegatsiooni juht koordineerib vajaduse korral ühist aruandlust, tõhustab kohapeal koostööd ELi liikmesriikidega ja jagab teavet ning analüüsitulemusi, seda eriti konfliktide või kriiside kõigis etappides.
- Tagada delegatsioonides piisavalt põhjalik oskusteave, kaasa arvatud julgeoleku küsimustes.
- Võimaldada vajaduse korral ELi osapoolte paigutamist ELi delegatsioonidesse rakendusliku koostoime loomise eesmärgil.

Ühine kavandamine on juba alanud või lähiaastatel algamas rohkem kui 40 riigis. Käesoleva algatuse eesmärgiks on suurendada ELi ja liikmesriikide mõju partnerriikides ja tõhustada arengukoostööd. Samas soovivad nad esitada ühtse toetuspaketi, mis suurendab oluliselt ELi positsiooni ja poliitilist
--

mõjuvõimu rahastajana. Ühine kavandamine toimub sihtriigis kohapeal ja seda juhivad ELi delegatsioon ja liikmesriikide saatkonnad.

8. Partnerlus

Seistes silmitsi keerukate üleilmsete probleemidega, peab EL tegema koostööd muude rahvusvaheliste ja piirkondlike osalejatega. ELi osatähtsus on suuremal või vähemal määral seotud muude osapoolte (näiteks enamuse kriisisituatsioonide puhul ÜRO, Kosovos ja Afganistanis NATO, makromajanduslike probleemide puhul Rahvusvahelise Valuutafondi ja Maailmapanga jne) tegevuse (või mittetegutsemise), vahendite ja oskusteabega.

„[V]astastikku tugevdavat, kasulikku ja jätkusuutlikku partnerlust ... ÜRO, OSCE, NATO, Maailmapanga, Aafrika Liidu ja muude rahvusvaheliste osalejatega ... tuleb veelgi tugevdada, et aidata Euroopa Liidul pikaajalise ja struktureeritud konfliktide ärahoidmise valdkonnas edukalt tegutseda.”

Nõukogu järeldused konfliktide ennetamise kohta, juuni 2011.

Meetmed

- Tegutseda ELi seisukohti ja reageerimist kavandades koos muude rahvusvaheliste osalejatega, nagu Ühinenud Rahvaste Organisatsioon, rahvusvahelised ja piirkondlikud organisatsioonid, strateegilised partnerid, rahvusvahelised finantsasutused, ja nende rolli täielikult arvesse võtta.
- Teha tihedamat koostööd tähtsamate rahvusvaheliste valitsusväliste organisatsioonide, kodanikuühiskonna, eksperdirühmade, teadusringkondade ning avaliku- ja erasektori osalejatega.

III. Kokkuvõte

EL on viimastel aastatel astunud olulisi samme ühtsema välissuhete poliitika ja välistegevuse suunas, eelkõige konfliktidele ja kriisisituatsioonidele reageerimise valdkonnas.

Märkimisväärset edu on saavutatud ELi ühiste tegevuspõhimõtete ja strateegiate arendamisel ning kriisidele reageerimisel. Kuid palju on veel teha. EL peab terviklikku lähenemisviisi veelgi täiustama ja seda ELi välispoliitika ja välistegevuse juhtpõhimõttena järjepidevamalt kohaldama.

Nagu eespool kirjeldatud, on terviklik lähenemisviis ühisettevõtmine ja selle õnnestumine jagatud vastutus nii ELi institutsioonide kui ka liikmesriikide jaoks, kelle tegevuspõhimõtted, tegutsemine ja toetus avaldavad olulist mõju ELi ühtsemale ja tõhusamale kriisidele reageerimisele.

Lähikuudel ja -aastatel rakendavad kõrge esindaja ja komisjon koostöös liikmesriikidega neid ettepanekuid ja seda lähenemisviisi ning jätkavad seeläbi arengut parema, tugevama ja kiirema ELi välistegevuse suunas. Kõrge esindaja ja komisjon kutsuvad kõiki ELi liikmesriike üles avaldama igakülgset toetust terviklikule lähenemisviisile ja tagama selle visiooni ja eesmärkide täieliku rakendamise.